

Պ Ա Տ Մ Ա Կ Ա Ն

ՂԱՐԱԲԱՂՈՒ ՄԵԼԻՔՆԵՐԸ ¹⁾

Ա.

№ 764

Երես 1. օրինակը կոնդակաց եփրեմ կաթողիկոսի 1812—1820

Այսու յայտ առնեմք ամենեցուն, որոց հարկ իցէ գիտել. յայտնի է ի պատմագրութենէ Հայոց, որ յամիՅեառն 1212, յերկիրն արցախու—Ջալալ անուն իշխանն Հայոց՝ մականուանեալն Հասան՝ որդին երեւելի իշխանին Հայոց վախտանկայ Սահառեանց՝ տէր և իշխօղ է լեալ խաչենոյ և Ժողովրդեան նորա. յորմէ սերեալքն և յառաջացեալքն ևս մի քան զմի պատուեալ և գերազանցեալք են մէլիքական պատուով և իշխանութեամբ ընդ Ժամանակս Ժամանակս. ունեցելով զտիրապետութիւն յերկիրն արցախու ՚ի վերայ բեօլանու և զարիդիպիւու ՚ի գրոց ծարու անուանեալ. և յառաջացեալքն են այսոքիկ. նախ որդին մեծին ջալալայ Հասան իշխանին Աթաբէկ իշխօղ. նոյնպէս խաչենայ. և ապա զինք սերեալքն հետեւեալ՝ հին Մէլիք Ուսուփն և որդի նորա մէլիք Պալասան. և որդի նորա Մէլիք բէկ. և որդի նորա Միրզայ խան. և որդի նորա Մէլիք Ալլահվերդի և որդի նորա մէլիք Ալլահշուլի. և որդի նորա մէլիք Ալամ խան. և որդի նորա դարձեալ մէլիք Ալլահվերդի. և որդի նորա մէլիք Սարգիսձան. Որոյ որդիքն են՝ Դանիէլն և Աղայ բէկն. Որոց Հօր եղբօր այ-

¹⁾ 1899 թ. սեպտեմբերին 10 օր պարապելով Մայր Աթոռի գրչագրաց մատենադառնում՝ այնտեղ գտանք մի քանի կոնդակների սևագրեր Ղարաբաղի, Նախջևանի և Շամշադնի մեկիքների և նոցա տոհմաբանութեան, ինչպէս նաև այլ աջնուական ցեղերի վերաբերեալ, որ և հրատարակում ենք այստեղ:

սինքն մէլիք Ալաջանի որդիքն են Ռուստամ և Շաքարոյ. և սոցա մեծ հօրեղբօր որդին է Գրիգորն Աբրահամեան: Արդ յաղագս այսպիսի մէլիքական տոհմականութեան նոցին սըրբազան Սինթիին արարատեան մեծի աթոռոյս վերահասու գոլով մեր իսկութեան 'ի պատմագրութենէ Հայոց և 'ի զանազան հրովարտեացն նախնեացն ինքեանց՝ որք ունին 'ի ձեռս իւրեանց, կնքմբ և ստորագրեմբ 'ի հաստատուն վկայութիւն ճշմարտութեանն որպէս մեր, նոյնպէս և Սինթական Արք եպիսկոպոսունքն մեր. գրեցաւ յամի Յեառն 1820 յամաննն ապրիլի 1 'ի տասներորդում ամի Հայրապետութեան մերում. յարարատեան Աթոռ ամենայն Հայոց 'ի սուրբ կաթողիկէ Էջմիածին:

Բ.

Վկայական վասն ազնուականութեան երից եղբարցն՝ Մանուկ, Աւետիս եւ Մանուէլ Սահակիչ Մէլիքովիցն:

Սուրբ Ժողովն բարձրագոյն խորհրդարանի արարատեան Աթոռոյ սրբոյ կաթողիկէ Էջմիածնի ընկալաւ զգիր խնդրոյ երից հարազատ եղբարցն Մանուկ, Աւետիս և Մանուէլ Սահակիչ Մէլիքովիցն զոր մատուցեալ էին զվկայութիւն մէլիքական սերականութեան իւրեանց, յաղագս որոյ քննեալ վերահասու եղաք 'ի հնագոյն պատմութեանց մերոց, զի յիշեալ երեք եղբարքն են իսկապէս 'ի մէլիքական ցեղէ Մէլիք Աստուածատուրին, որ 'ի հնումն մէլիքական իշխանութեամբ փոյլէր յերկիրն Ղարաբաղու հանգոյն միւս քաջազնեայ մէլիքացն Հայոց: Սա այս մէլիք Աստուածատուր կամ Ծատուր ծնանի զմէլիք յակոբն, և մէլիք յակոբն՝ զմէլիք զԱւին կամ Աւետիքն: Արդ այս մէլիք Աւետիքն յամի 1711 թուին, առեալ զիւր երկոտասանամեայ Սահակ որդին գնայ յերկիր Օսմանեան 'ի Թոխաթ քաղաք, և անտի անցեալ յերկիրն Ղրիմու 'ի Քէֆէ քաղաք, ամուսնացուցանէ զնա անդանօր, և յայնմ Սահակէ ծնանին ապա յիշեալ երեք եղբարքն Մանուկ, Աւետիք և Մանուէլ. որք այժմ գոլով կենդանիք՝ մեծ եղբայրն բնակի 'ի նորն նախիջևան, և Աւետիքն և Մանուէլն 'ի Ալմէշիթ հանգերձ ընտանեօք իւրեանց և յաջո-

դուլթեամբն Աստուծոյ փայլին ընդ հովանաւորութեամբ
Քրիստոսազօր ամենաբազոր Տէրութեան ռուսաց: Արդ՝ յա-
ղագս Մէլիքական ցեղաբանութեան յիշեալ երեց եղբարցն
այսքան հաւաստի գոլով վկայեալ կնքեմք և ստորագրեմք,
անբամբ սուրբ ժողովոյն բարձրագոյն խորհրդարանի արա-
քատեան Աթոռոյ սրբոյ Կաթողիկէ Էջմիածնի յամի Տեառն
1818 յամսեանն յուլիսի:

ՆԱԽԻՋԵՒԱՆԻ ՄԵԼԻՔՆԵՐԸ

Նոյն. եր. 248.

Մեր ներքոյ կնքող և ստորագրող հայկազնեայ բնակիչքս
Նախնական և Աստապատու հոգևորականք և ժողովրդա-
կանք ունելով զբարութ տեղեկութիւն 'ի նախնեաց և 'ի
հարց մերոց, վկայեմք աստուածակոյս կողմանէ, որ յամի
Տեառն 1750 յաւուրս թագաւորութեան Նասար Շահին
պարսից մէլիք բալուշն ունելով յազգէ յազգ զմէլիքութիւն
Նախնականայ աստապատու, փայլէր երևելի իմ փառաւորու-
թեամբ և ճոխութեամբ, որ և 'ի հարկահանացն յիշեալ
Շահին պարսից ընդ այլ իշխանացն հայոց բազում նեղու-
թեամբ չարչարեալ ընկախու զվախճան կենաց իւրոց և թո-
ղու զիշխանութիւն մէլիքութեանն Խաչատուր որդւոյ իւրոյ.
այս Խաչատուրս ծնանի Բ որդի Մկրտիչ և Միքայէլ: Մկր-
տիչն առանձնանայ 'ի կարգս կրօնաւորութեան. և զկնի
մահուան Խաչատուր Հօրն իւրեանց մնաց մէլիքութիւնն 'ի
վերայ Միքայէլին: Այս Միքայէլ ծնանի երեք որդի՝ Գալուստ
Մկրտիչ և Խաչատուր. Խաչատուրն մտանէ 'ի կարգս կրօ-
նաւորութեան, Մկրտիչն աճումնացեալ՝ ծնանի զՍարգիս և
զԵրկուս դասերս. իսկ մեծ որդին Միքայէլի Գալուստ մէլիք
Բալուստին ծնանի զԵրիս որդիս և զմի դուստր՝ զՊետրոս,
զՊողոս, զԹարուլութիւն և զՍուլթան, որ այժմ ներկայ կեն-
դանի գոլով, հանդերձ ընտանեօքն գնացեալ բնակեալ են 'ի
կայսերական մայրաքաղաքն թիֆլիզ և ահա այսպէս գոլով
նորա ստուգիւ 'ի սերնդոցն յիշեալ մէլիք բալուստին, մինչև
ցայսօր յանուանէ նորա անուանին Մէլիք-Բալուստեանք: Եւ
առ 'ի ստուգութիւն այսորիկ, ըստ խնդրոյ յիշեալ երեք